

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО

Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. протокол № 7

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 16.05.2025 р. № 160

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

**С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

**С1 Економіка та міжнародні
економічні відносини
(за спеціалізаціями)**

Харків, 2025

ПРЕАМБУЛА

Склад робочої групи освітньо-наукової програми «Економіка»:

Галина НАЗАРОВА – доктор економічних наук, професор завідувач кафедри соціальної економіки гарант освітньої програми:

Олег ІВАНІСОВ – кандидат економічних наук, доцент кафедри соціальної економіки;

Олександр ПУШКАР – доктор економічних наук, професор завідувач кафедри комп'ютерних систем і технологій;

Катерина ДЕМЧЕНКО – здобувач вищої освіти ступня доктора філософії;

Ганна ДОРОШЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Розглянуто на засіданні кафедри соціальної економіки, протокол № 14, від 02.05.2025 року.

Розглянуто вченою радою навчально-наукового інституту економіки і права, протокол № 10, від 02.05.2025 року.

ОНП ОНОВЛЕНО НА ПІДСТАВІ:

1. Законодавчих та нормативних актів:

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.);

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови КМУ від 19 травня 2023 р. № 502) (із змінами).

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р. (із змінами);

2. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.05.2022 р. № 424. Нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

3. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова редакція);

4. Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

5. Положення про освітню програму ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

6. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

7. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

8. Пропозицій роботодавців.

9. Рекомендації після процедур акредитації освітньої програми Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 12 (64) від 25 червня 2024 року.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються)

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії Doctor of Philosophy
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні відносини (за спеціалізаціями)
Спеціалізація	-
Освітньо-наукова програма	Економіка / Economics
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та розрахункові строки виконання освітньої програми	очна (денна) - 60 кредитів*, 4 роки; очна (вечірня) форма – 59 кредитів, 4 роки; заочна форма – 59 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми НАЗЯВО № 10667, дійсний до 01.07.2029
Мови навчання	українська, англійська
Структурний підрозділ, відповідальний за ОП	Кафедра соціальної економіки http://se.hneu.edu.ua/
Вимоги до зарахування	Згідно Правил прийому до аспірантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury-pravyla-prijomu-do-aspirantury-i-doktorantury/ . До вступу на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста)
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з економіки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Доктор філософії. Спеціальність – С1 Економіка та міжнародні відносини (за спеціалізаціями) Освітньо-наукова програма – «Економіка».
Мета освітньо-наукової програми	Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науковий простір докторів філософії у галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні відносини (за спеціалізаціями), здатних до самостійної науково – дослідницької, науково – організаційної, викладацької та практичної діяльності у сфері економіки та бізнесу.
Фокус та особливості (унікальність програми)	ОНП має комплексний соціально-економічний характер та сприяє: отриманню теоретичних знань; розумінню сучасних проблем економічного та соціального розвитку; набуттю здатності розробляти новітні економічні концепції; оволодінню методологією проведення соціально-економічних досліджень, методами статистичного аналізу, економічно-математичного моделювання, сучасними ІТ-технологіями, інноваційними та педагогічними практиками, що забезпечує унікальність та синергетичний ефект у підготовці докторів філософії з економіки. Унікальність ОНП полягає у тому, що у підготовці висококваліфікованих фахівців задіяно потенціал пулу кафедр економічного, підприємницького, управлінського, бізнесового, комп'ютерного, економіко-математичного спрямування, що охоплює широкий спектр соціально-економічних проблем, створюючи

	багатофункціональні компетентності на основі унікального набору освітніх компонентів. <i>Ключові слова:</i> соціальна економіка, аналіз економічних систем, математичні методи в економіці, креативна економіка.
Опис предметної області	Об'єкт діяльності: теорія, методологія наукового дослідження, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем. Цілі навчання: підготовка фахівців вищої кваліфікації з економіки, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; інституціональний і міждисциплінарний аналіз; закономірності сучасних соціально-економічних процесів; теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, методики та технології, застосування яких уможливило виконання оригінального наукового дослідження у сфері економіки, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну цінність. Інструментарій та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, пакети прикладних програм, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень та забезпечення використання інноваційних технологій у науково-педагогічній діяльності
Академічна мобільність	Немає
Академічні права випускників	Після захисту дисертації претендувати на підготовку в докторантурі для здобуття наукового ступеня доктора наук (DSc: Doctor of Science) та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Професійні права	Пропоновані місця працевлаштування: Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, підприємства державної та приватної власності, ЗВО, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні управління економіки, департаменти економічного розвитку і торгівлі, економічної політики та ін., органи місцевого самоврядування, громадські організації.
Працелаштування випускників	Посади згідно класифікатора професій України (ДК 003:2010 (діючого)): доцент (2310.1), професор (2310.1), молодший науковий співробітник (2213.1), науковий співробітник (2213.1); керівні працівники апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівні працівники апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування (1229.3), керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання (1229.4), керівники підрозділів кадрів і соціально-трудових відносин (1232).
Силабуси освітніх компонентів	https://hneu.edu.ua/navchalno-metodychne-zabezpechennya-051-ekonomika

* на виконання абз. 6 п. 21 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови КМУ від 19 травня 2023 р. № 502) зі змінами

II. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами. СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК08. Здатність визначати нові тренди і тенденції розвитку соціально-економічних явищ і процесів, виявляти причинно-наслідкові зв'язки із застосуванням креативних технологій у здійсненні наукових досліджень.

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

ІІІ. НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ С1 ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ (ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯМИ)

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН 10. Застосовувати креативні технології та математичні методи і моделі при здійсненні наукових досліджень та виявленні причинно-наслідкових зв'язків і тенденцій розвитку економічних явищ та процесів.

РН 11. Пропонувати нові рішення в соціально-економічній сфері для забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку в новій світовій соціоекономічній реальності.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

4.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ	31 (30)	52
2	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ	5	8
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ	14	23
4	ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ	10	17
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:		60* (59)	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		15	25

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК1	Академічна англійська мова для науковців	5	Іспит
ОК2	Академічна українська мова для науковців	4	Іспит
ОК3	Філософія науки	4	Залік
ОК4	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік/Залік
ОК5	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
ОК6	Тренінг курс: Педагогічна майстерність	3	Залік
ОК7	Педагогічна практика	3	Звіт
ЄДЗ	Єдиний державний залік з української та іноземної мов*	1	ЄДЗ
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК 1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК8	Соціальна економіка та політика	4	Іспит
ОК9	Креативна економіка	5	Залік
ОК10	Закономірності розвитку соціально-економічних систем	5	Залік
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК 2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
ВК 3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік

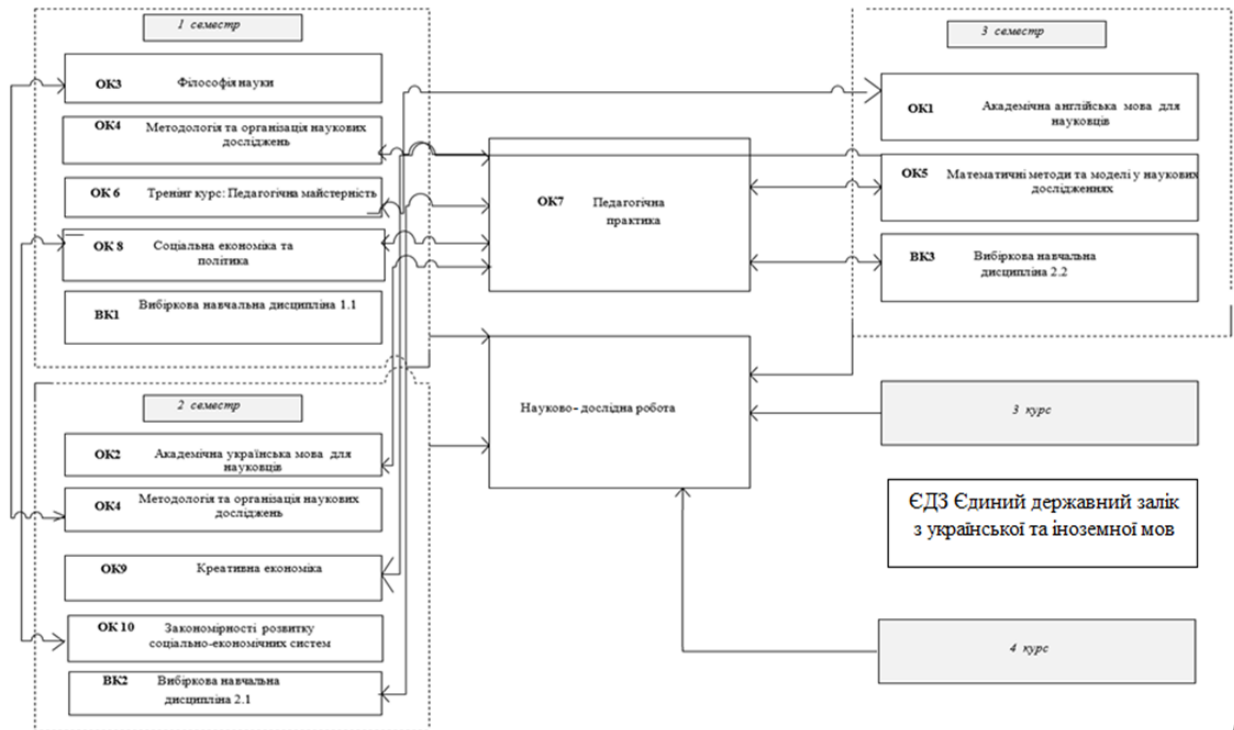
4.2 Вибіркова складова освітньо-наукової програми

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС (25% загального обсягу кредитів за ОНП). Індивідуальний навчальний план здобувача ступеня доктора філософії, крім обов'язкових складових, містить інформацію про навчальні дисципліни за вибором здобувача.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим

керівником. Здобувач також має право обрати дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти. Взяти участь у формуванні вибіркової складової можуть усі кафедри університету.

4.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «ЕКОНОМІКА» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

IV. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Звітування за виконанням індивідуального плану роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри. Звітування аспірантів відбувається відповідно до описаної у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Poriadok-pidhotovky-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii.pdf) та описаної на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця процедури (https://www.hneu.edu.ua/aspirantura-atestatsiya/).
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання з економіки або на межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи), де відбувся її захист. Дисертація має відповідати вимогам, встановленим МОН України та описаним на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця (https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/03/Utochnennya-k-oformlennyu-dysertatsiy-2017.pdf). Обсяг основного тексту дисертації 6,5-9 авторських аркушів.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти та статті 16 Закону України «Про вищу освіту»

Політика щодо забезпечення якості	Політика Університету щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням всіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також різних стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково- педагогічних працівників;
--	---

	Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково- педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання ліцензійних вимог, акредитації.
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти.
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал) та інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оприлюднення результатів успішності, оцінювання результатів навчання відбувається через звіт «Інформація про поточну успішність та відвідування занять за навчальними дисциплінами семестру» (сайт Університету) та на сайті ПНС. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100- бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.

	Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.
Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання	Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності); набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.

Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. ХНЕУ ім. С. Кузнеця у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. Зокрема, у наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей представлені в таблицях 1 і 2 відповідно.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Перелік компетентностей	ЗН1 Теоретичні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики. УМ2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. УМ3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом. К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності. АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
Загальні компетентності				
ЗК01	ЗН1	УМ1, УМ3	К1 , К2	АВ2
ЗК02		УМ1, УМ2	К1 К2	АВ1
ЗК03	ЗН1	УМ2, УМ3	К2	АВ1, АВ2
ЗК04		УМ1, УМ3	К1	АВ1
ЗК05	ЗН1	УМ1, УМ2	К1	АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	ЗН1	УМ1 УМ3	К1	АВ1
СК02			К1 К2	
СК03		УМ1	К2	АВ2
СК04	ЗН1	УМ2		АВ1
СК05		УМ2 УМ3	К2	АВ2
СК06		УМ2		АВ1
СК07	ЗН1	УМ2 УМ3	К1 К2	АВ1
СК08		УМ1 УМ3	К1	АВ1, АВ2

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

	Програмні результати навчання	Загальні компетентності					Спеціальні (фахові) компетентності							
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8
RH01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.	OK3, OK8, OK10	OK4	OK8		OK6	OK4				OK8	OK5, OK10		OK4
RH02	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.	OK3, OK4	OK8	OK10				OK1, OK2		OK6, OK7	OK10			OK6
RH03	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.	OK8, OK9	OK4		OK9		OK4		OK6		OK8	OK5	OK9	OK10
RH04	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.		OK4, OK5, OK6						OK3, OK4, OK5		OK8	OK4, OK10		
RH05	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.			OK8	OK9	OK6	OK8, OK9	OK1, OK2			OK4		OK8	OK6
RH06	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.			OK1, OK2, OK6	OK1, OK2, OK4, OK6		OK1, OK2, OK6	OK1, OK2						OK4

Продовження табл. 2

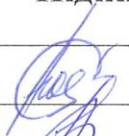
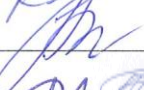
	Програмні результати навчання	Загальні компетентності					Спеціальні (фахові) компетентності							
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	7	8
PH07	Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формувати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.					OK6, OK7				OK6, OK7				OK6
PH08	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	OK3, OK8	OK4			OK6	OK9		OK3, OK4				OK8	OK6
PH09	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.	OK3, OK5	OK4		OK4, OK5				OK4, OK6		OK8	OK10		OK4
PH10	Застосовувати креативні технології та математичні методи і моделі при здійсненні наукових досліджень та виявленні причинно-наслідкових зв'язків і тенденцій розвитку економічних явищ та процесів.	OK5, OK6	OK5		OK9		OK4		OK3, OK5, OK6	OK6		OK5, OK10		OK4
PH11	Пропонувати нові рішення в соціально-економічній сфері для забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку в новій світовій соціо-економічній реальності.			OK8	OK9				OK4, OK5		OK8	OK5		OK10

Гарант ОНП «Економіка»

Галина НАЗАРОВА

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-наукової програми «Економіка»

Назва структурного / функціонального підрозділу / посадова особа	Підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач кафедри соціальної економіки	
4. Проректор з науково-методичної роботи	
5. Проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва	

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму “Економіка”,
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
на здобуття освітнього ступеню доктор філософії,
за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»
(051 Економіка) галузі знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини» (05 Соціальні та поведінкові
науки), розроблену на кафедрі соціальної економіки Харківського
національного економічного університету імені Семена Кузнеця**

Дослідження соціально-економічних процесів в умовах невизначеності, ризиків і рухливості політичних систем є науковою основою сучасного людського розвитку, а підготовка фахівців найвищої кваліфікації у цій сфері створює інтелектуальний потенціал, здатний провадити такі найважливіші дослідження.

В освітньо-науковій програмі обґрунтовано профіль підготовки здобувача, метою якої є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних наук, журналістики, інформації та міжнародних відносин в межах спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», здатного до виявлення та розв’язання комплексних проблем в економіці та інноваційній діяльності, до критичного аналізу наявних та генерування нових знань у галузі економічної науки, до самостійної науково-дослідницької, педагогічно-організаційної та практичної діяльності в сфері економіки, державного управління, бізнесу та освіти.

Освітньо-наукова програма «Економіка», розроблена на кафедрі соціальної економіки ХНЕУ ім. С.Кузнеця повністю відповідає нормативно-правовим актам в галузі освіти і науки, зокрема Національній рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами); Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р.; Стандарту вищої

освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Особливістю програми є її відповідність стратегії розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця, що міститься у відповідних нормативних документах університету, а саме: Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (нова редакція); Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (введено в дію наказом ректора № 237 від 30.12.2020 р.); Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Позитивною рисою є наповнення освітньої програми сучасними науковими курсами світового рівня, а також залучення до викладання як видатних науковців, так і фахівців-практиків. Слід зауважити, що перша акредитація програми була надана Вищою Радою з оцінки наукових досліджень та вищої освіти (HIGH COUNCIL FOR THE EVALUATION OF RESEARCH AND HIGHER EDUCATION), Франція (сертифікат від 17.06.2019 р.), що свідчить про високу оцінку європейської наукової спільноти цієї програми.

Освітньо-наукова програма “Економіка”, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, на здобуття освітнього ступеню доктор філософії, за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», розроблена на кафедрі соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця на високому науково-методичному рівні, повністю відповідає встановленим вимогам підготовки здобувачів вищої освіти, принципам і традиціям української науки.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова,
доктор економічних наук, професор

Ганна ДОРОШЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки докторів філософії
PhD «Економіка», що реалізується в межах спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) (051 Економіка) галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (05 Соціальні та поведінкові науки)
для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
у Харківському національному економічному університеті
імені Семена Кузнеця

Освітньо-наукова програма «Економіка», підготовлена професорсько-викладацьким складом Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на здобуття освітнього ступеню доктор філософії за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, галузі знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, гарантом якої є д.е.н., професор Г.В. Назарова, є конкурентоспроможною програмою підготовки фахівців вищої кваліфікації в умовах прискорення людського розвитку та формування інтелектуального капіталу України та об'єднаної Європи. Це підтверджує перша акредитація програми, засвідчена Вищою Радою з оцінки наукових досліджень та вищої освіти Франції (HIGH COUNCIL FOR THE EVALUATION OF RESEARCH AND HIGHER EDUCATION), (сертифікат від 17.06.2019 р.), що свідчить про високу оцінку європейської наукової спільноти цієї програми.

Освітньо-наукова програма «Економіка», розроблена на кафедрі соціальної економіки ХНЕУ ім. С.Кузнеця повністю відповідає нормативно-правовим актам в галузі освіти і науки, зокрема Національній рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 686 від 11.06.2025 р.); Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами); Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р. (із змінами).

Завдяки залученню до викладання кращих вчених у галузі економіки, програма здатна формувати профіль підготовки здобувача як

висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця, який на основі критичного аналізу та генерування нових знань у галузі економічної науки, самостійно здійснює науково-дослідницьку та педагогічно-організаційну діяльність в сфері економіки, державного управління, бізнесу та освіти.

Освітня програма відповідає Стратегії розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Положенню про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, Положенню про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, Кодексу академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Розроблена на кафедрі соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця освітньо-наукова програма “Економіка”, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, на здобуття освітнього ступеню доктор філософії, за спеціальністю С1 Економіка, галузі знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, повністю відповідає принципам і традиціям української науки, а також встановленим вимогам підготовки здобувачів вищої освіти.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Перший проректор
Сумського державного університету,
доктор економічних наук, професор

Ірина ШКОЛЬНИК

